

סוחריו הסמטה הכריזו על סחורתם בקולי קולות, אולם מעייניו של יהושע היו נתונים לדבר אחד. הוא ידע כי רבי כליפה עושה בחנותו שעות ספורות בלבד מידי יום, ואילו ברוב ככל שעות היממה הוא שקוע בדלת אמות של הלכה, בבית המדרש.

ידוע ידע יהושע, כי אם לא יצליח לתפוס את הרב בחנותו - יהא עליו להתעבב בגרבא עד למחרת, יען כי ריבי ריבואות של כסף וזהב לא יניעו את הגאון המתמיד מן הספר שלפניו ...

יהושע החיש אפוא את צעדיו אל החנות, וכאשר דרכו רגליו על המפתן נפלטה מפיו אנחת רווחה. בירכתי החנות, בין גלילי המשי ליריעות הפשתן, נראתה דמותו של רבי כליפה הכהן. כשהוא יושב על שרפרף נמוך.

רבי כליפה, לבוש בגלימתו האפורה, התנודד באיטיות מצד לצד, ושפתיו נעו בקצב דומה. "ככל הנראה מברך רבי כליפה ברכת המזון", חלף הרהור במוחו של יהושע והוא צעד הצידה ונעמד ביראת כבוד, ממתין עד לסיומה של הברכה.

הידיעה הפשוטה הזו, כי בשעת ברכה אסור לרמוז ולקרוץ, נעדרה ממוחו של אחד הלוקחות, ישמעאלי בהוויתו, שניגש אל רבי כליפה כשהוא נושא בידיו כמה בדים.

הישמעאלי פירט את הסחורה שבידיו ונקב במחיר מסויים, כשהוא ממתין לאישורו של רבי כליפה. רבי כליפה לא גילה עניין בדבריו של הלוקח, בהיותו שקוע בברכת המזון, אך הלוקח פירש את שתיקתו של רבי כליפה בטעות, כאי הסכמה למחיר בו נקב.

הוא העלה את המחיר בחצי ריאל, ואחר כך בריאל שלם, ורבי כליפה עודנו מתעטף בשתיקתו.

כאשר סיים רבי כליפה לברך ברכת המזון, כבר אחז הלוקח במחיר גבוה משמעותית מהמחיר הראשוני. אלא שאז ציפתה לו הפתעה.

"דע לך", פתח רבי כליפה בקולו הנעים, "כי הצעת המחיר שהצעת בראשונה היתה מקובלת עלי, אלא שלא יכולתי לענות לך משום שהייתי עסוק בברכה. שלם אפוא את המחיר הראשון בו נקבת, פרוטה לא יותר, ולך לשלום."

גלילי הבדים כמעט שנשמטו מידיו של הישמעאלי ההמום, ופיו נפער ונסגר חליפות, כשמוחו תר בקדחתנות אחר מילות שבח והלל ליהודים ולדתם. אחר שילם תמורת הבדים ועזב את החנות.

המחזה שהתרחש לנגד עיניו של יהושע גרם לו לכבוש את עיניו בקרקע. התנהגותו האצילית של רבי כליפה העירה את מצפונו הרדום, ושיקפה מולו את דמותו שלו באור שלילי ביותר.

קולו של רבי כליפה העירו מהרהוריו. "מה לידידי בבית?", הניח הגאון ידו על כתפו של יבואן הבדים.

הודעות מרכז "Shema for you" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרשב"א ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף זוסדני ורזאל

נערך ויוצא לאור ע"י "החסדי יוסף זוסדני" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מר חשון התשע"ז

1414

"כחי ועצם ידי"

"השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך לבלתי שמור מצוותיו וכו' פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת, ובקרך וצאנך ירביין וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה. ורם ללבך ושכחת את ה' אלהיך וכו' ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה. וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל וכו' " (דברים ה).

התורה מזהירה מפני מצב בו אדם זוכה להצלחות במעשי ידיו, והוא חושב שהצלחותיו הן אך ורק תוצאה של כשרונותיו, חריצותו וחכמתו. שמא תאמר שמדובר רק על מי שאין בו אמונה בכורא העולם ואינו מאמין בהשגחתו? לא כן הדבר! הסכנה הזו אורבת גם לאדם שמאמין בה'. אם כן, כיצד מגיע אדם למצב כזה? התורה אומרת: השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך. אדם עלול להכנס למצב של שכחה מה? הכיבוד?

למעשה זהו תהליך שהולך ומתפתח וגדל עם הזמן, אם לא מתעוררים ועוצרים אותו. הכל מתחיל בנקודה של 'ורם ללבך' - נכנסת גאוה ללב - ולבסוף מגיעה התוצאה: 'ושכחת את ה' אלהיך'. ברגע שמתגנבת ללבו של אדם תחושת הסיפוק והוא 'טופח לעצמו על השכם' - הוא לוקח לעצמו 'שותפות' עם הקב"ה. כביכול אומר, נכון שהיה לך חלק בהצלחתי, אבל גם לי היה חלק; החכמה שלי, החריצות שלי וכו'. באותו רגע נכנס יצר הרע של הגאוה, המפרנס את הנפש הבהמית ומגדיל אותה.

בשלב הבא משיפע יצר הגאוה על האדם להוסיף ולייחס לעצמו עוד יותר את הצלחתו, ונדמה לו שהלקו 'בשותפות' עם הקב"ה יותר גדול. כלומר, הוא הולך ושוכח את ה', וממילא הולך ומתנתק ממנו. הוא נסחף עוד ועוד אחר יצר הגאוה שתפס לו מקום נכבד בנפש הבהמית - וכל מה שהוא עושה, או דברים טובים שקורים בחייו, הוא מייחס לעצמו ולכוחותיו. הדרך הנכונה היא להאמין ולהרגיש תמיד, שבכל דבר ועניין מחיי האדם, יש השגה פרטית של הקב"ה. כל הצלחה, אם זה בפרנסה, בלימודים או בשיעור שנותן ובכל עניין - הכל ממנו יתברך. 'וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל'. ההשתדלות של האדם עלולה להטעות אותו, אולם עליו לזכור תמיד, מי נתן לו את הכח והכישורים והברכה וההצלחה. מי שנמצא תמיד בענווה ובלב כנוע לקב"ה, ובכל דבר שעושה ובכל הצלחה אומר: זה מהקב"ה - תמיד יהיה מוגן ושמור ותהיה ברכה אמיתית במעשי ידיו.

שבת שלום

שבת כג' אב ה-תשפ"ב
פרשה: **עקב**
הפטרה: **ותאמר ציון**
שבת מברכין
ראש חודש אלול ביום
שבת וראשון המולד
יום שבת בשעה: 8:16
1 - 5 חלקים

הדלקת נרות - 19:01
צאת השבת - 19:52
ר"ת: 20:42

הדלקת נרות בשבת הבאה 18:52

עמוד השחר:	עצב
4:57	4:51
זמן טלית:	4:58
5:04	6:10
זריחה:	6:14
חצות:	12:44
12:44	12:46
מנחה גדולה:	13:16
13:16	13:19
שקיעה:	19:13
19:13	19:21

Shema for you

"סוגי טבילות"

יש טבילת טהרה פרטית, המכוונת לכוח נפשי מסויים הזקוק לטהרה ולזיכוך, יש טבילה שתכליתה טהרת המוחין, יש טבילה המטהרת את הלב. ויש טבילה שמטרתה לטהר את "לבושי הנפש" - המחשבה, הדיבור והמעשה.

העלון לרפואת חמי וחמולי שלום בך שמחה ומרים בת רחל מנשה בר חזק ומוזיקה מדת אחרוני דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"

יש לפרש בדרך רמז, כי הנה "עקב" הוא לשון ענוה, ו"עקב ענה יראת ה'", דהיינו מי שהוא עניו מוכן הוא לשמוע תמיד ולשפר את מעשיו. וזהו שאמר הכתוב "והיה עקב" - אם תהיו בחינת "עקב" ותנהגו בענוה, אזי "תשמעון את המשפטים האלה" - מובטחים אתם שתשמעו את המשפטים האלה...

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"

זה הכלל מסרו חכמינו ז"ל: כל מקום שנאמר "והיה" - לשון שמחה. אמור מעתה "והיה עקב תשמעון", על ידי השמחה תזכו לבסוף כי תשמעון את המשפטים האלה.

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"

יש לדקדק, מדוע אמר הכתוב: "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה", ולא אמר בקיצור "אם תשמעון את המשפטים האלה", כמו שכתוב במקום אחר "אם בחוקותי תלכו".

ונראה לפרש, לפי שיש מצוות שיש בהם טורח לקיימם, אם בענין הממון שצריך לפור עליהם כגון ציצית ותפילין, לולב ואתרוג, צדקה ופדיון הבן וכדומה, ואם בענין הזמן שצריך לבטל כגון תפילה ותלמוד תורה וברכת המזון וכדומה, או טירחה ממש שצריך לטרוח עליהם כגון עשיית סוכה ומצה וגידול בניו לתלמוד תורה.

וזהו שאמר הכתוב: "והיה עקב" אין והיה אלא לשון שמחה, ועקב הוא לשון סוף, ורצה הכתוב לרמוז, כי אף על פי שיש לאדם טירחה בעשיית המצוות בעולם הזה, מכל מקום תהיה לו שמחה לבסוף לעתיד, וכמו שאמרו חכמינו (אבות ד, יז): "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה".

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה"

אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון (רש"י).
אין אדם יודע למדוד ערכה של מצוה ומצוה קלה לא כל שכן, ואפשר לעמוד על הדבר על פי משל פשוט לקוח מהמציאות. אדם הולך ברחוב ורואה לרגליו פרוטה מתגוללת לארץ. הוא אינו מנסה אפילו להרימה, הוא דורך עליה ברגלו וממשיך בדרכו. אין הדבר כדאי לו אין פרוטה ראוייה לכופף את הגב בשבילה.

אף על פי כן יש וקורה שאפילו אדם עשיר מתכופף מלא קומתו בשביל להרים פרוטה מהארץ, ואינו מתבייש כלל בכך. הדבר קורה כאשר ממחר הוא לתחנת הרכבת לנסוע לדרכו, ומשום מה הוא מוצא שחסרה לו פרוטה אחת בכיסו להשלמת הסכום שעולה כרטיס הנסיעה, והנה הוא מוצא פרוטה לרגליו בארץ, הוא לא יחסר כלל בשעה זו ולא יבוש להתכופף להרים אה הפרוטה שדרושה לו כעת כהון יקר, כי אם יחזור על עקביו להביא

עוד כסף מהבית הוא יאחר את הרכבת, ונמצאת הפרוטה הזאת יקרה מאד בעיניו, כי אף על פי שהיא כשלעצמה פחותה בערכה, הרי חשיבותה היא בכך שהיא מצטרפת ומשלימה כעת חשבון גדול יותר.

לפי דוגמא מעין זו עלינו לחשוב כאשר בא לדינו מצוה של תורה לקיימה. יש ואדם מתרשל בקיומה של "מצוה קלה" כגון לעשות "טובה קטנה" ליהודי, או לקיים דבר שהוא מנהג ישראל גרידא ולא הלכה, וכיוצא באלו דברים שהם נראים קלים בעיניו, "שאדם דש בעקביו", ו"לא כדאי" לו להטריח את עצמו בכך, כאותה פרוטה שלא כדאי לטרוח עליה להרימה מהארץ.

ברם, כשיתן האדם את דעתו לכך שיתכן ואותה מצוה קלה חסרה לו בדיוק כעת להשלמת חשבון גדול של מצוות שהוא נזקק להן בשעה זו לעורר זכותו בשמים, ימחר ויחטפנה כמוצא שלל רב ולא ידוש אותה בעקביו, כי אין לדעת כלל ערכה של מצוה בשעה הראוייה והנוקטת, ומצוה קלה גם היא אינה יוצאת מכלל זה. ואדרבה, לפעמים מצוה קלה שקולה יותר מחמורה, כשעבד עושה רצון מלכו בדבר קל הוא לפעמים מגלה בכך אהבה ומסירות לאדונו יותר מאשר גדול שמוכן מאליו הוא. וכשאדם טורח לקיים גם מצוה קלה, הוא מגלה בכך יותר את אהבתו להשם יתברך, והקדוש ברוך הוא שמדתו ישיב אהבה אל חיקו. ועל כך הפוסק שלאחר "והיה עקב" הוא "ואהבך וברכך", כי על ידי ה"עקב" - המצוה הקלה, יזכה האדם לאהבת ה' אליו ולברכתו.

"והיה" הוא לשון שמחה, כי כשאדם מקיים מצוות קלות, הוא מגלה בכך שהוא עושה מצוות בשמחה ובאהבה, ואין הוא דש אותן בעקביו להיותן עליו כמצוות אנשים מלומדה.

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם"
יש לפרש על פי מה שאמרו רבותינו במדרש (שיר השירים רבה ה, ג): "פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות".

וזהו שאמר הכתוב: "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה" - עקב הוא לשון קצה וסוף, דהיינו שרק תחליטו לשמוע את קצה המשפטים ואת חלקם, אזי מובטח לכם: "ושמרתם ועשיתם אותם" - ששמיעה זאת תגרום לכם שתשמרו ותעשו את המצוות, וכמו כן תזכו לשכר הרב: ושמר ה' אלקיך וכו'.

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ועשיתם אותם

לילות ליל חמשה עשר

דיני עונג שבת וכבוד שבת, וההכנות לקראת שבת
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

"כבוד שבת" ו"עונג שבת"

ומכל מקום מצאנו בדברי רבותינו הראשונים שפעמים שנקטו לשון "כבוד שבת" והיינו על מצות "עונג שבת", ופעמים שנקטו לשון "עונג שבת" והיינו על מצות "כבוד שבת". ויש מרבותינו הראשונים שנראה מדבריהם שמצות "עונג שבת" נכללת במצות "כבוד שבת" ומצוה אחת הן.

ד. ראוי ונכון שלא יפחת משני תבשילין בסעודות שבת. והיינו שיוסיף תבשיל אחד לכבוד שבת יותר ממה שרגיל לאכול בשאר ימות השבוע, כדי להראות שמכבד את השבת באכילה יותר משאר ימות השבוע, ולכן אם רגיל לאכול רק תבשיל אחד בסעודות שבשאר ימות השבוע, יוסיף בשבת עוד תבשיל לכבוד שבת. ואם רגיל לאכול שני תבשילין בסעודות שבשאר ימות השבוע, יוסיף בשבת ויאכל שלשה תבשילין לכבוד שבת. וכן הלאה.

ובראש חודש שחל להיות בשבת ראוי שיוסיף עוד תבשיל לכבוד ראש חודש. ויש אומרים שבסעודה שלישית אין צריך לאכול שני תבשילין. והגדרת "תבשיל" לענין זה, יש אומרים דהיינו כמו שנתבאר לענין דין עירובי תבשילין (עייני בשלחן ערוך סימן תקכו). ויש אומרים דהיינו כמו שנתבאר לענין דין סעודה המפסקת בערב תשעה באב (עייני בשלחן ערוך סימן תקנב).

ה. יש אומרים שמצוה לשמוח בשבת כשם שמצוה לשמוח במועדים. ויש אומרים שמצות שמחה אינה נוהגת אלא במועדים, שהרי לענין שבת נאמר (ישעיה פרק נח פסוק יג) "וקראת לשבת עונג", והיינו שהשבת נקראת "עונג" ולא "שמחה". ומכל מקום כשמענג את השבת במאכל ומשתה כראוי ממילא בא לידי שמחה.

ויש אומרים שבכלל מצות "עונג שבת" שצריך לאכול בשר ולשתות יין. ויש אומרים שאינו חייב לאכול בשר ולשתות יין בשבת, ויוצא ידי חובת מצות "עונג שבת" במאכלים אחרים. ומכל מקום לכל הדעות ראוי ונכון למי שיש לו אפשרות שיאכל בשר וישתה יין בסעודות שבת כדי לענג את השבת כראוי.

ליל חמשה עשר

"התירוצים תחילה"
רבי בונם מפשיסחה הגיע בנעוריו אל רבי משה לייב מסאטוב, ושמע מפיו עניין בהלכה, המבוסס על דיוק בסדר הדברים של הרא"ש, ועל-פי הביאור של רבי משה-לייב הרב. ואמר רבי משה-לייב: "אל תחשוב שיעניתי בסוגיה כדי לתרץ את דיוק סדר דברי הרא"ש. הרעיון השכלי עלה בדעתי בעניין לעצמו. אלא שחיפשתי לתרץ באמצעותו דיוק בלשון".

והוסיף רבי משה-לייב: "אה הרמב"ם. בספרו 'מורה נבוכים', לא שאל תחילה את הקושיות ואחר-כך הקד כרי לתרצן. אם נאמר כך, נמצא שקודם שמיצא את התירוץ היו לו קושיות קשות באמונה חס-ושלום. התירוצים והביאורים כבר היו לו קודם-לכן, אולם מביוון שרצה ליבות את בני דורו, היה צריך להודיע להם שבכך מתורצות הקושיות".